

Cylch Gorchwyl – Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg

Pwrpas

1. Bydd y Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg (ARAC) yn cefnogi'r Bwrdd a'r Swyddog Cyfrifyddu (y Prif Swyddog Gweithredol) drwy adolygu pa mor gynhwysfawr a dibynadwy yw'r sicrwydd ar lywodraethu, rheoli risg, yr amgylchedd rheoli ac uniondeb datganiadau ariannol a'r adroddiad blynyddol.
2. Y Bwrdd fydd yn diffinio ac yn cyfleu parodrwydd y cwmni i fentro a sut mae'n rheoli risgiau allweddol. Y Bwrdd fydd yn gyfrifol am reoli risg a rheolaeth fewnol. Fodd bynnag, bydd y broses o oruchwyllo hyn wedi'i dirprwyo i'r Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg.

Rôl

3. Rôl ARAC yw cynghori'r Bwrdd a'r Swyddog Cyfrifyddu ar:
 - y prosesau strategol ar gyfer risg, rheolaeth a llywodraethu a'r Datganiad Llywodraethu;
 - dull y sefydliad o reoli risg, a bodloni ei hun o'r ffordd y rheolir risg o fewn y sefydliad;
 - llywodraethu a rheolaeth fewnol y sefydliad;
 - polisiau gwrth-dwyll, prosesau chwythu'r chwiban a'r trefniadau ar gyfer ymchwiliadau arbennig yn y sefydliad;
 - digonolrwydd ymateb y rheolwyr i faterion a nodwyd gan weithgaredd archwilio, gan gynnwys y materion hynny a nodwyd gan archwilio allanol; a
 - digonolrwydd y trefniadau o fewn Cymwysterau Cymru ar gyfer archwilio mewnol (gan gynnwys y cynllun archwilio mewnol blynyddol), materion archwilio allanol a llywodraethu corfforaethol, gan gynnwys paratoi adroddiad ariannol ac adroddiad blynyddol Cymwysterau Cymru;
4. Bydd hefyd yn goruchwyllo'r gwaith o ail-gaffael yr archwilydd mewnol.
5. Bydd ARAC yn goruchwyllo diogelwch TG

Aelodaeth a Phresenoldeb

6. Fel rheol bydd gan y Pwyllgor bedwar aelod. Aelodau'r Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg yw:
 - Angela Maguire-Lewis, Aelod o'r Bwrdd - Cadeirydd
 - Isabel Nisbet, Aelod o'r Bwrdd
 - Jayne Woods, Aelod o'r Bwrdd
 - David Jones, Aelod o'r Bwrdd
7. Penodir aelodau'r Pwyllgor gan Gadeirydd y Bwrdd sy'n cadw'r hawl, o dan gynllun dirprwyo'r Bwrdd, i ychwanegu neu ddiswyddo aelodau i ddiwallu anghenion y sefydliad.

8. Dylai'r Prif Swyddog Gweithredol a'r Cyfarwyddwr Gweithredol - Adnoddau Corfforaethol fynychu'r Pwyllgor ond ni fyddant yn aelodau o'r Pwyllgor. Efallai y bydd yn ofynnol hefyd i aelodau eraill o staff neu gynghorwyr allanol fod yn bresennol o bryd i'w gilydd i gynorthwyo'r Pwyllgor i gyflawni ei ddyletswyddau.
9. Gwahoddir cynrychiolwyr o'r darparwr archwilio mewnol ac archwilio allanol (Swyddfa Archwilio Cymru) i bob cyfarfod o'r Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg.
10. Y **cworwm** ar gyfer cyfarfodydd y Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg fydd tri aelod.
11. Gwahoddir Uned Nawdd Cymwysterau Cymru, fel cynrychiolwyr Gweinidogion Cymru, i gyfarfodydd y Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg, i fod yn **arsylwyr**, gan gydnabod y bydd rhai materion i'w trafod lle na fydd yn briodol o bosibl i staff Llywodraeth Cymru fod yn bresennol. Ni fydd gan swyddogion yr Uned Nawdd unrhyw swyddogaeth yn y cyfarfodydd hyn heblaw gwerthuso priodoldeb y modd y cynhelir gweithgaredd a gwariant Cymwysterau Cymru. Bydd Cymwysterau Cymru yn rhannu'r agendâu ar gyfer holl gyfarfodydd y Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg gyda'r Uned Nawdd, a all ofyn am fynychu cyfarfod sy'n berthnasol, neu i adolygu cofnodion unrhyw gyfarfod.

Cefnogaeth

12. **Cefnogir** y Pwyllgor gan y Pennaeth Llywodraethu Corfforaethol, a fydd yn gweithredu fel prif gyswllt y Pwyllgor â'r sefydliad a'r archwilwyr allanol - Swyddfa Archwilio Cymru (SAC), gweinyddu'r ysgrifenyddiaeth, hwyluso sefydlu'r Pwyllgor, a darparu cyngor a gwybodaeth i aelodau'r Pwyllgor (yn enwedig mewn perthynas â gweithgareddau archwilio a risg y sefydliad) mewn cyfarfodydd a rhyngddynt, gan sicrhau bod trefniadau effeithiol yn cael eu gwneud ar gyfer cyfarfodydd cyffredin ac arbennig.

Modus Operandi

13. Bydd y Pwyllgor yn **derbyn adroddiadau fel y bo'n briodol**, er enghraifft gan Brif Swyddog Gweithredol y sefydliad. Bydd yn adrodd i'r Bwrdd trwy ei gofnodion (a gyflwynir gan y Cadeirydd i'r Bwrdd), ac adroddiadau rheolaidd.
14. Cynigir y bydd y Pwyllgor yn cyfarfod **4 gwaith y flwyddyn** mewn modd digon amserol i gydlynu paratoi datganiad gyda'r wybodaeth ddiweddaraf am archwilio a sicrhau risg i'r sefydliad gael ei gyflwyno i'r Bwrdd. Gall y Pwyllgor weithredu a chwrrd tu allan i'r Pwyllgor ffurfiol lle bo hynny'n briodol i gyflawni ei fusnes.
15. Yn ystod ei gyfarfodydd, bydd y Pwyllgor yn archwilio:
 - Strwythurau/trefniadau Trefniadau rheoli ariannol ac adrodd y sefydliad
 - Rheolaethau/systemau mewnol y sefydliad
 - Prosesau sicrhau risg a rheoli y sefydliad
16. Ar yr adegau priodol, bydd hefyd yn ystyried archwilio mewnol ac allanol, a'i berfformiad ei hun, a chaiff eistedd mewn sesiynau preifat sy'n eithrio presenoldeb pobl nad ydynt yn aelodau.

17. Bydd y Pwyllgor yn cynhyrchu adroddiad sicrhau blynyddol i'r Bwrdd gan ddarparu adroddiad o'i weithgareddau a barn ar sefyllfa'r sefydliad mewn perthynas â'i gylch gwaith.
18. O leiaf unwaith y flwyddyn, bydd y Pwyllgor yn cynnal cyfarfod ar wahân gyda chynrychiolwyr Swyddfa Archwilio Cymru a'r darparwr Archwilio Mewnol i drafod unrhyw faterion penodol neu faterion mwy cyffredinol y bydd pob un yn dymuno eu codi.

Tachwedd 2019